

Bohoslužby v Javorníku 9.listopadu 2014

Ž 128

Milé sestry, milí bratři, štěstí, štěstí, co je to štěstí? Určitě se mnohým z vás vybavila slova jedné filmové postavy, která k těmto otázkám dodává, štěstí je jen muška zlatá. Je to tedy něco, co má velkou cenu, ale je téměř nepolapitelné. Na koho chce, sedne si, koho chce, obletí. Můžeme vnímat, že létá kolem nás, ale nesesedne na nás a nesesedne. Je to něco, čím nemůžeme volně nakládat. Spíše jsme odkázáni jen k tomu, abychom čekali, až si zkrátka tato muška umane, že k nám přiletí a my ji budeme moci lapnout. Jak zvláště v této situaci musí vyznívat slova mnohých jiných, že přeci máme právo aspoň na trochu štěstí. Vysvětlete mušce, která kolem poletuje, že máte přece právo, aby si na vás sedla. Nezní to zrovna moc proveditelně. Přesto o štěstí takto často smýšlíme. Jednou by jsme ho mohli konečně mít, ať jsme šťastni. To k sobě přeci patří, když má člověk štěstí, je viděn jako šťastlivec. Bez štěstí není možné být šťastný. A tak člověk usiluje o štěstí, chce být šťastný, protože věří, že právě tímto způsobem, prožije nádherný život.

Bible o štěstí jako takovém nemluví. Často ale mluví o lidech šťastných, či blažených nebo blahoslavených. V žalmu, který jsme dnes četli vidíme krásnou ukázkou toho, co je to mír hodně štěstí, být tedy šťasten. A je úžasné, jak se ta základní podoba šťastného života vlastně do dnešních dní vůbec nezměnila. Šťastný život souvisí s tím, že se daří dílo, které člověk koná, daří se v rodině, daří se děti. Co více si člověk může přát? Je možné získat od života víc? Asi ne. Vždyť mít úspěch, mít rodinu, vědět, že se z dětí nestanou zločinci, to je sen, kterým žije snad každý člověk. Možná bychom ta slova žalmu dnes trochu upravili, avšak, to, co je za nimi, to stále platí. Jsou to touhy, které jdou napříč lidmi bez ohledu na jejich vyznání, politický názor či jiné škatulkovací znaky. Jsou to sny, které samozřejmě volají po tom, aby člověk za nimi cílevědomě šel. Je ale zřejmé, že ať se bude snažit jakkoliv, jen cílevědomé směřování za svým snem nestačí. Je třeba i to štěstí. Dobrá práce se nenabízí na každém rohu, dobré manželky či manželé se neprodávají v supermarketech a když se narodí dítě, nedostanete záruční list, podle kterého by šlo reklamovat, když se nevyvede. Je potřebné vyvinout snahu, ale také je třeba čekat na tu zlatou mušku, která se rozhodne právě na vaší dlani usednout. Vše člověk ovlivnit nedokáže. Proto musí spoléhat na štěstí.

Když jsem se zmínil o tom, že přeci máme právo na alespoň kousek štěstí, chci tím ukázat k tomu, jak je štěstí a tím šťastný život člověka vlastně vnímán. Pokud mám na něco právo, je to něco, co můžu získat a tím pádem vlastně mít. Je to moje, patří mi to. Je to tím pádem nějaká

věc, dá se získat, dá se ztratit, dá se s ní různě nakládat. Je to něco, co mi slouží, ale také něco, čemu můžu já sloužit. Může se to stát cílem života, vše, co budu konat tomu budu podřizovat. Asi tušíte, že v tuto chvíli se zde děje něco, co není tak zcela v pořádku, protože to nutí člověka, aby se zaměřil na zisk určité věci. A takové zaměření života je vždy poněkud problematické. Vždyť sleduje to, čím něco získat pro sebe. Tím pádem může jen těžko sledovat, čím posloužit druhým. A tady se takové usilování o šťastný život může zvrhnout v neštěstí těch, kteří ho tvoří. Jestliže totiž jde člověku o vlastní štěstí přizpůsobuje tomu své okolí a tím pádem ve vztahu k druhým nesleduje jejich potřeby, jejich životy. Sleduje spíše jen to, co pomůže právě tomu jeho vlastnímu štěstí. Je tak zahleděn do sebe. Ačkoliv navenek může vypadat všechno dobře, chvályhodně, uvnitř je spíše bolest a neštěstí. Není tak hned patrné, že vlastně budování šťastného života je postaveno na utrpení druhých, jejich odsunutí na vedlejší kolej. A to jistě není cesta, která by byla hodna následování.

Dnešní žalm ukazuje šťastný život jako něco, co v základu liší od pojetí, o kterém jsem mluvil. Ten rozdíl je ve vztahu k takovému životu. Žalmista nevidí štěstí a šťastný život jako věc, jako něco, co je nárokovatelné, něco, čím může člověk volně disponovat. Pro žalmistu je štěstí, šťastnost určitý stav lidského života. Je to něco, co se nenaplnuje oněmi obrazy ženy jako plodné révy a synů jako olivových ratolestí. Ten vztah je opačný. Ono to do těchto obrazů ústí. Je to nikoliv příčina, ale důsledek toho, že člověk je šťastný. Tím pádem se to nedá pojmout jako cíl, ke kterému se lidský život upíná. Nehledám ideální ženu, nesnažím se vést dobře své děti proto, abych naplnil svůj pocit štěstí, abych si mohl říct, že žiju šťastný život. Samozřejmě, tyto věci nepřicházejí samy od sebe, to ne, ale ta aktiva, ze které plynou, ta má jiné zaměření. Blažen či šťasten je každý, kdo se bojí Hospodina a jde po jeho cestách. Zde máme tu přímou souvislost mezi šťastným životem a lidskou aktivitou. Můžeme z toho vyčíst, že důležité je, aby člověk byl zaměřen na dvě základní věci – úctu a následování. Bát se Hospodina znamená mít před ním úctu, respektovat jeho slovo, jeho vůli, kterou v jeho slovu poznáváme. Je to něco jiného než strach, který člověka často zachvátí v souvislosti s mnoha jinými věcmi. Vlastně mnoho věcí, které vedou k usilování o šťastný život, může vyrůstat právě ze strachu. Mám strach, abych nebyl sám, proto se trápím hledání ideálního partnera, například. Nebo mám strach z neúspěchu a tak se snažím vyniknout nad ostatní za každou cenu. Strach tak člověka žene k tomu, aby se začal chovat soběstředně, myslel spíš na sebe, než na své poslání, na okolí, na Boha. Proto je důležité, když žalmista mluví hned zpočátku, že blažen je ten, který se bojí, rozuměj, má úctu před Hospodinem. Mít úctu před Hospodinem znamená mimo jiné uznání autority nad svým životem. Nejsem vrchol všeho, nejsem střed, kolem kterého se všechno točí. Je někdo nade mnou a tomu jsem za své jednání odpovědný, jeho doporučení a směřování sleduju.

Stejně potřebnou věcí je zmínka o chození po Hospodinových cestách. To chození znamená cestu životem. Takže chození po cestách Hospodinových odkazuje k životu podle Hospodina, ukazuje k jeho následování. Opět se obrací k pohledu člověka na sebe sama. Jestliže se stává následovníkem Hospodinovým, pak je nejen pozorovatel, ale také činitel jeho díla. Následovník se snaží být jako jeho mistr. Tím pádem se opět dá vidět na pozadí pokora a odhodlanost dávat

přednost Bohu a jeho slovu před svým vlastním úsudkem, před vlastní vůlí.

Skutečnost toho, že onen popis spokojeného života není předpokladem, ale důsledkem následování Hospodina, ukazuje i výrok o tom, jak je požehnán muž bojící se Hospodina. Ta slova o požehnání se vztahují k tomu, co bylo ukázáno jako spokojený život. Muži, který následuje, který se bojí Hospodina, je požehnáno. Proto je tento člověk šťasten, proto se mluví o jeho blahoslavenství. Vždyť se dostává o něco dál než ten, kdo takto Hospodina nenásleduje, kdo nepoznává, že skutečně šťastný je v důsledku jeho požehnání. Dostává se dál, protože ve svém životě se nemusí hnát za svými sny, svými tužbami. Nemusí běhat sem a tam, aby zaobstaral spoustu věcí, ale jde si v poklidu cestami Hospodinovými. Na nich totiž poznává, co zaznělo v předchozím žalmu. Nestaví-li dům Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé. Zde by se dalo tedy říct, že nebuduje-li lidské štěstí Hospodin, nadarmo o něj člověk sám usiluje.

S největší pravděpodobností se všude kolem setkáváme s touhou po štěstí a tím i představami jak ho dosáhnout. Říct k tomu lidem, že skutečné štěstí je jen v Bohu, může narazit na nepochopení. Buď proto, že tomu neuvěří a nebo proto, že Boha zařadí jako prostředek, který jim pomůže dosáhnout svého štěstí. To ale není tak docela správně pochopeno, že Bůh se o naše štěstí zasluguje, že nám je dává, protože bychom na něj měli nárok. Nalézat své štěstí v Bohu není obchod, při kterém měníme něco za něco. Není to obchod, kdy Bohu dáme svou poslušnost a on nám dá naplnění našich snů. Je to poznání, že šťasten je člověk právě tehdy, kdy je ve společenství se svým Bohem, když na něj myslí, a k němu ubírá. Štěstí je to, co pociťujeme, když se nás Bůh dotýká, když nám zní v uších jeho slovo, když jako ozvěna rozechvívá naše srdce. To je to, co činí člověka šťastného a dává mu pak, že smí sklízet dobré ovoce, mít společenství rodiny, které je radostí a nikoliv bojištěm či totalitou. Život se stává pokojný a naplněný, protože nachází svůj nevysychající zdroj v Boží milosti, základ své existence v Božím požehnání. Ne proto, že já jsem dobrý, ale protože Bůh chce pro mne dobro, mohu toto dobro zakoušet ve svém životě. A štěstí? Co je to štěstí? Štěstí je to, že jsem v tomto životě mohl poznat v Bohu svého Spasitele.

Pane Ježíši, v tobě máme zdroj nevýslovné radosti. Ty se stáváš tím, který naplňuje náš život, dává mu najít smysl nikoliv v pomíjitelných pozlátkách tohoto světa, ale ve tvém nepomíjejícím slově. Dej ať toto tvé slovo hledáme, aby nám bylo útěchou i napomenutím pro hledání našeho vlastního štěstí.

Neděle 9.listopadu 2014

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal

Středa, 03 Prosinec 2014 12:09 - Aktualizováno Středa, 03 Prosinec 2014 12:10

Amen.